

Bíðið við oljuhavn og lands-oljufelag

Størsti vandin, tá oljuvinnan kemur til Føroya, verður tørvurin á arbeiðsfólki. Tá verða hvørki arbeiðsfólk til at byggja skip ella annað. Einku verður sum eitur tímaløn á miðstæðarøkinum. Tá verður bara tann, sum er sterkastur, ið kemur at ráða segði Heine O Heinesen undir viðgerð av útbjóðing á landgrunninum

Heine O Heinesen var millum teir tingmenn, sum tók undir við landsstýrismanninum í oljumálum og uppskoti hansara

JAN MÜLLER

Framsøgumaður Tjóðveldisflokksins undir viðgerðini av uppskotinum til 1. útbjóðing var Heine O Heinesen, sum eisini er formaður í Vinnuvevndini, ið hevur fingið lógaruppskotið til viðgerðar. Vinnuvevndin byrjar fundir sínar um uppskotið í hesi vikuni. Undir 1. viðgerð gjørdi Heine O Heinesen þá greitt støðu sína um oljuútgærdarstøðina. Hann helt tað ikki vera neyðugt nú at skula gera av, hvat ein oljuútgærdarhavn skal vera, tí tað virkseini, sum er av oljuleiting er so lítið.

Hann visti annars til skeivu gongdina í Noregi, har tað vóru 80 kommunur, sum gjørdi fløgur við tí vón at fáa oljuvirksemi.

Spurningurin er um ikki tann sama sjúkan er farin at ganga í Føroyum, nevniliga oljuvinnusjúkan og tað vil eg avgjørt ávara ímóti. Tað er ómetaliga týðningarmikið, at vit satsa uppá aðra vinnu enn bara oljuvinnuna.

Undir orðaskiftinum nevndu fleiri tingmenn, at vit eiga at favorisera føroyska vinnu, nú ein oljuvinnu stendur fyrri frammán. Hesum var Heine O Heinesen ikki samdur í.

Hann visti á, at tey lond, sum hava EBS avtalu við ES hava ikki loyvi til at fa-

vorisera síni egnu, so hóast vit í dag hvørki eru limur í ES ella partur av nokrum EBS-samstarvi, so eru vit partur av heimssamfelagnum og eru noyddir til at hyggja at og fylgja gongdini har. Tí metti hann tað vera skeivt at favorisera okkara egnu við at geva teimum framhjárætt.

Tann stóri vandin í øllum hesum er, at tað verða ikki arbeiðsfólk hvørki til at byggja skip ella nakað annað. Tað verður einki sum eitur tímaløn á miðstæðarøkinum eftir at oljuvinnan er komin. Tá verður tað bara tann, sum er sterkastur, ið kemur at ráða.

Hann helt annars, at vit eiga fyrst at taka spurningin um landsoljufelag upp, tá vit vita, um olja er her. Eisini her var hann samdur við landsstýrismanninum í oljumálum. Hann visti eisini á, at í dag verður tosað um at privatisera Statoil.

Heine O Heinesen visti aftur skuldsættingarnar um, at landsstýrið hevði slept almennum oljufelag uppá fjall.

Hetta er ikki so, men man hevur valt at biða við tí spurninginum og helt hann tað eisini vera burturvið at samanbera við Noregi, tí har hevði man funnið nógva olju, áðrenn man tók stig til alment oljufelag.

Tosa vit um arbeiðsfólk, so er størri vandi við at tað eru ikki nokk av fólki til hesa vinnuna enn at tey ikki sleppa upp í part.

Halvor Snarvold, stýringsformaður í GEM her saman við Dáva Reinert Hansen, stjóra í Atlanticon.

GEM stóran týðning fyrri oljuleitingina

JAN MÜLLER

Ein týðandi partur av fyrirækingunum til oljuleiting við Føroyar eru tær kanningar, sum GEM-verkætlanin stendur fyrri. GEM er eitt umhvørvis-, tilbúgvings- og trygdarsamstarv millum oljufeløg og føroyskar myndugleikar. Hetta samstarv kom í lag fyrri nokrum árum síðani og er eindomi í altjóða oljusøgu. Ongantið áður er tað hent, at oljufeløg so tíðliga t.v.s. langt áðrenn nokur boriloyvi eru givin, hava tikið stig til skráseting av hagtølum, kanningar av umhvørvi og analysur. Hetta er eitt arbeiði, sum verður gjørt í tötum samstarvi við føroyskar myndugleikar og stovnar.

Tað er Atlanticon í Havn, sum tekur sær av øllum tí fyrisitingarlaga arbeiðinum hjá GEM. Dávar Reinert Hansen er stjóri í fyrirkøni, og nú um dagarnar hittust hann og formaðurin í stýringsbólkinum fyrri GEM, Halvor Snarvold at umræða og leggja áttanir fyrri ár 2000. Í hesum sambandi fingi teir eisini jättandi svar frá flestu av oljufeløgnum í GEM um, at tey eisini eru sinnad at luttaka í arbeiðinum í komandi ári. Men samanlegging av oljufeløgum ger, at talið av feløgum minskar. Meðan tað í byrjanini vóru kanska eini 23 feløg er talið nú einastaðni millum 15 og 20. Mærsk Olie og Gas hevur boðað frá, at tað verður ikki við næsta ár og enn biða teir eftir svári frá nokrum feløgum. Shell er ikki við longur á Føroyaøkinum og

tí heldur ikki í GEM. Onnur feløg, sum eru lögð saman við øðrum feløgum eru t.d. Saga, ELF, Mobil, Arco, Amoco og Fina.

Men luttøkan er kortini so mikið góð, at hildið verður fram við arbeiðinum hjá GEM. Nú er komið hartil, at alt tað innsavnaða tilfarið verður analysað og viðgjørt. Her er talan um kanningar av streymi, havbotninum, lívið í sjónum og øðrum fyrbrigdum. Endamálið við hesum kanningum er m.a. at hava eitt fullgott yvirliit yvir, hvussu umhvørvið sær út, áðrenn oljuleiting fer í gongd. Eisini er endamálið at tryggja sær, at ein komandi tilbúgving er uppá pláss, áðrenn farið verður undir at bora. Herfyri hevði GEM stýr-

ingsfund, har tær ymsu verkætlanir vórðu umrøddar og stungið varð út í kortið fyrri 2000. Hesar ætlanir eru nú samtyktar. Útreiðurnar hjá GEM eru umleið 12 mill. kr. um árið. Hvørt oljufelag, sum er við í GEM, rindar eitt fast árligt gjald.

Sosíalurin skilur, at væl er komið burtur úr arbeiðinum higartil, og at hetta má metast sum ein sera týðandi fyriræiking undan 1. útbjóðing. Tá oljufeløg so fáa boriloyvi er ein stóur partur av kanningararbeiðinum gjørt og fevnir hetta um alt Føroyaøkið. Oljufeløgini mugu so aftrat hesum gera neyvar kanningar og frageiðing til føroysku myndugleikarnar, sum snúgva seg um júst tey økini, har tey skulu bora.

Arbeiðið hjá GEM hevur eisini havt stóran týðning fyrri føroyskar granskingar- og vísindastovnar, sum hava havt til uppgávu at arbeiða við nokrum av kanningunum.

Atlantic hevur ábyrgdina øllum undirveitarum og virkar annars sum sekretariat fyrri GEM. Tað heldur til á Bryggjubakka

